

forum for
natur og
friluftsliv
TROMS

NVE
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

5. november 2017

Høringsuttalelse Skarelva kraftverk i Målselv kommune

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at NVE har mottatt søknad fra Tinfos AS om å bygge Skarelva småkraftverk i Målselv kommune. Vi har samarbeidet med en rekke frivillige natur- og friluftslivorganisasjoner for å koordinere kunnskap og innspill til saken. FNF Troms ønsker å komme med følgende innspill:

Generelle merknader

FNF Troms ønsker først å påpeke at det de siste årene har vært et stort press på vannressursene i fylket. Nå nærmer det seg slutten på en lang periode med stor pågang av småkraftsaker. Vi er positive til at flere av de mest konfliktfylte prosjektene den siste tiden har fått avslag for å ivareta landskap, friluftsliv, biologisk mangfold m.m. Nord-Norge har i sum overskudd på kraft, mye ny produksjon er konsesjonsgitt og forsyningssikkerheten styrkes ytterligere ved bygging av 420 kV linja fra Ofoten og nordover. Vi minner om Troms fylkeskommune sin regionale klima- og energistrategi hvor energisparing- og effektivisering er hovedstrategiene, samt ser fram til en periode i Troms hvor revisjon og moderne miljøvilkår i gamle kraftverk har hovedfokus.

Bakgrunn for tiltaket

FNF Troms vil nevne at søkers begrunnelse for tiltaket er basert på gamle målsetninger og stortingsmeldinger hovedsakelig fra 90-tallet. De refererer blant annet til at EU har en målsetning om å fordoble andelen fornybar kraftproduksjon innen 2010. Vi finner det overraskende at søker ikke opererer med oppdaterte målsetninger og måloppnåelse hva gjelder fornybarproduksjon.

Friluftsliv

Tiltaket ligger innenfor Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt, og hele influensområdet ligger i Forsvarets område for tung øvingsaktivitet. FNF er kjent med at området rundt elva i stor grad bærer preg av slitasje, veier og øvingsaktivitet. Skyte- og øvingsfeltet medfører visse restriksjoner for allmennheten, samt setter naturlige begrensninger for bruken. Området er ikke åpent for fri ferdsel til enhver tid. I arbeidet med kartlegging og verdisetting av friluftsområder i Målselv kommune, som er i slutfasen, er ikke forsvarets skyte- og øvingsfelt tatt med i kartleggingen. Slik det også nevnes i søknaden, forekommer det likevel noe friluftslivaktivitet i området, da hovedsakelig knyttet til adkomst til toppene rundt Mårfjellet, samt noe elgjakt. For de personene som velger å benytte Skardalen når det ikke er øvingsaktivitet, har området en viss verdi.

FNF Troms, Holtvegen 66, Pb. 2284, 9269 Tromsø
Tlf: 4141 7339 E-post: troms@fnf-nett.no Internett: www.fnf-nett.no/troms

FNF Troms er et samarbeidsforum for 13 natur- og friluftslivorganisasjoner i Troms som til sammen representerer rundt 15000 medlemmer. Medlemsorganisasjoner: Troms Turlag, Harstad Turlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Naturvernforbundet i Troms, 4H Troms, KFUK-KFUM-speiderne Troms, Troms Fylkeskystlag, Troms Orienteringskrets, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i våre hender Tromsø, Nord-Norsk Botanisk forening, Tromsø Casting og Fluefiskeforening.

Slik det foreligger for FNF synes foreslåtte tiltak å ha begrensede negative virkninger på friluftslivets i området. Dette gjelder både da ferdselen er relativt lav, begrenset og eksisterende inngrep betydelige, men også at elva store deler går relativt skjult i terrenget. Fra omliggende topper og turmål vil ny anleggsvei og nedgravd rørgate kunne prege landskapet noe, men det synes akseptabelt så lenge det følger eksisterende vei og traktorslep som planlagt. FNF ønsker å berømme søker for bruk av gode illustrasjonsfoto og kart, særlig de fra norgei3d.no.

FNF vil presisere at vi ikke i alle tilfeller mener eksisterende inngrep reduserer virkningene på friluftsliv. I flere tilfeller kan tilleggsbelastningen i sum bidra til å gjøre området mindre attraktivt og redusere friluftsb Bruken. I kombinasjon med tidligere nevnte momenter mener vi likevel at de eksisterende inngrep senker konfliktnivået i denne konkrete saken.

Biologisk mangfold og naturtyper

Skarelva har en naturtype bekkekløft og bergvegg (Bjørgekollia) med lokal verdi, C. Denne strekker seg mellom kote 165 til kote 245. Omtrent samme område har registrert en naturtype «gråor-heggeskog» i naturbase, men etter befaring er lokaliteten vurdert til ikke å ha naturtypekvalitet. En annen lokalt viktig naturtype som er registrert i Skardalen er «bjørkeskog med høgstauder». Det viser seg at mye av denne er avvirket, slik at den planlagte rørgaten ikke vil berøre gjenværende naturtype. FNF synes det er positivt at søker har vist til de andre viktige bekkekløftene i området, samt relevante naturtyper, for å belyse samlet belastning.

I befaringen av området ble det ikke gjort funn av noen sjeldne arter. Vi vet av erfaring fra tidligere småkraftsaker at det relativt ofte forekommer arter av interesse som ikke blir registrert på en dag med feltundersøkelser. Likevel ble potensialet for rødlistearter vurdert som lavt.

Middelvannføringa i elva er beregnet til 650 l/s. Tiltakshaver søker om en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring på 0,09 m³/s. Det vil bli redusert luftfuktighet i bekkekløfta, og FNF spør om det vil bli tilstrekkelig for den rikere vegetasjonen i nedre deler, til tross for restfeltet. FNF ber NVE vurdere behovet for minstevannslipp tilsvarende 5-percentil. Produksjonen vil bli minimalt lavere, og det kan være noe å hente for enkelte av artene langs elvestrengen. Vi presiserer også at det må etableres hekkeplass for fossefall langs elva, dersom konsesjon gis.

Natur- og friluftsansjonene vil presisere at et tiltak innenfor skyte- og øvingsområdet til forsvaret ikke automatisk er lite konfliktylft. Vi minner om Liveltskardelva i Bardu kommune hvor friluftsansjonene var begrenset, men verdiene for biologisk mangfold og naturtyper desto større. FNF Troms ønsker å understreke at den systematiske nedbyggingen av elver i Troms, i dagens omfang, fører til at NVE må hensynta lokale og regionale verdier i større grad, enn om det gjaldt et enkeltprosjekt. Dette gjelder både friluftsområder langs upåvirkede elver, intakt kyst-/fjellandskap, biologisk mangfold og naturtyper. Dersom mange nok fossesprutsoner, bekkekløfter og habitat til for eksempel fossefall blir utbygd, til tross for at de «kun» har lokal/regional verdi, vil dette i sum kunne føre til store negative konsekvenser. Dette må NVE ta i betraktning.

Konklusjon

FNF Troms er av den oppfatning at dette er blant de mindre konfliktylft småkraftprosjektene i fylket. Kombinasjonen av at tiltaket planlegges i et skyte- og øvingsfelt for Forsvaret med tung øvingsaktivitet og mange eksisterende inngrep, relativt lav verdi for friluftsliv, samt relativt små konsekvenser for naturtyper og biologisk mangfold, gjør at natur- og friluftsansjonene finner prosjektet akseptabelt. Vi ber likevel NVE vurdere å øke den foreslåtte minstevannføringen, samt sette klare vilkår til utføring, anleggsperiode og drift. FNF Troms og noen av medlemsansjonene, især Naturvernforbundet, ønsker å delta på befaring, og vil kunne komme med tilleggsbemerkinger under og etter gjennomføring.

For Forum for natur og friluftsliv Troms
Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator

Uttalelsen støttes av:

Troms Turlag, Harstad Turlag, NJFF-Troms, 4H Troms, Naturvernforbundet Troms,
Troms Krets av Norges KFUK-KFUM Speidere, Troms Fylkeskystlag,
Norges Turmarsjforbund Troms, Troms Orienteringskrets, Nord-Norsk Botanisk Forening,
Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i Våre Hender Nord,
Tromsø Casting- og Fluefiskerforening, Midt-Troms Naturlag

Kopi:

Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune
Målselv kommune